

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਫਾਲਸ਼ੋ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜੇ.

ਲਾਲ ਸਿੰਘ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ

1951 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 186, ਅੰਤਰ-ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ।

ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕ (ਮੁਕੱਦਮੇ) ਐਕਟ (1925 ਦਾ IV) - ਧਾਰਾ

11 -ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ "ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਜਿਸ ਦਾ ਸਤੰਬਰ, 19 ਵਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸਿਪਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਹਾ ਹੈ" ਕੀ ਇੱਕ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਲਝਾਉਣ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਧੀ ਹੋਈ ਸੀਮਾ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ। ਪ੍ਰੋ ਫਾਰਮਾ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ-ਰਵਾਇਤੀ ਕਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਗੋਦ ਲਏ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਗੋਦ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਕੁਝ ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਫਰਮਾਨ- ਕੀ ਅਜਿਹਾ ਫਰਮਾਨ ਗੋਦ ਲਏ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਉਸੇ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਦੇ ਹੋਰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅਗਲੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕਾਟਾ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪੁਰਸ਼ ਧਾਰਕ.

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਧਾਰਾ 11 ਇਹ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਸੈਨਿਕ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾ ਕੇ ਮੁਦਈ ਇਸ ਅਧੀਨ ਸੀਮਾ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਪਰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਜੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਹੈ।

ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਚੜ੍ਹਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੇ ਇਕ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਦਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਦ ਕਦੇ ਫੌਜ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਇਕ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋ. ਫਾਰਮਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਦਈ-ਰਿਵਰਸੀ ਆਨਰਾਂ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਰੈਜ਼ ਜੂਡੀਕਾਟਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਆਖਰੀ ਪੁਰਸ਼ ਧਾਰਕ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ।

ਕੁਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਗ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਉੱਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ ਡੀ ਮਹਿਰਾ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਅਪੀਲ। ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਨੇ ਮਿਤੀ 13 ਅਕਤੂਬਰ, 1950/1 ਨਵੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ, ਸਰਦਾਰ ਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੋਧਦੇ ਹੋਏ। ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਨੇ ਮਿਤੀ 22 ਦਸੰਬਰ, 1948 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਅੱਧੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁਦਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ 17/54 ਲਈ ਡਿਕਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖਸਰਾ ਨੰ: 869/49 ਅਤੇ 859/13 ਗੈਰ-ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ 50 ਕਿੱਲੇ 2 ਕਿੱਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਾਕੀ ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ, ਮਿ੍ਰਤਕ ਵਿਚਕਾਰ ਜੱਦੀ ਹੈ। ਜੱਦੀ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚੋਂ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਅੱਧਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੁਦਈ 17/54 ਰੁਪਏ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। 1,000 ਜੋ ਇੱਕ ਮੌਰਗੇਜ ਚਾਰਜ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡਣਾ ਹੈ।

ਕੇ.ਐਲ. ਗੋਸਾਈਂ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

I. D. DUA, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.

FALSHAW, J. ਇਹ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ (ਰੈਗੂਲਰ ਸੈਕਿੰਡ 1951 ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 186 ਅਤੇ 1951 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਦੂਜੀ/ਅਪੀਲ ਨੰ. 189) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ।

(1) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1954 ਐਸ.ਸੀ. 269

ਹਾਲਾਤ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵੰਸ਼-ਸਾਰਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ:-

ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ

ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਫਤਿਹ ਸਿੰਘ ਅਨੂਪ ਸਿੰਘ ਮਲੂਕ ਸਿੰਘ

(ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਰਹਿਤ ਮਰ ਗਿਆ) ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਸਿੰਘ

ਦੇਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਪੂਰਵਜ.

ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ (ਬੱਚਾ ਨੰਬਰ 2)

ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦਸੰਬਰ ਭਗਵਾਨ

ਲਾਲ ਸਿੰਘ (ਬੱਚਾ

(ਮੌਤ 18, 1926 ਨੂੰ)

ਸਮਾਜ (28 ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ (ਸਿਤੰਬਰ 1933 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ) ਅੰਕ ਰਹਿਤ)

ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੇ ਗੋਦ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਰਤਨੋ ਜਦੋਂ ਅਜੇ ਇੱਕ ਛੋਟਾ ਬੱਚਾ ਸੀ, ਗੋਦ ਲੈਣਾ 15 ਮਈ, 1923 ਦੀ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡੀਡ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸਲ ਗੋਦ ਲੈਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਸਲ ਡੀਡ ਗੁੰਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ 18 ਦਸੰਬਰ, 1926 ਨੂੰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ 29 ਦਸੰਬਰ, 1926 ਨੂੰ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਰਤਨੋ ਦੀ ਮੌਤ ਉਸ ਦੇ ਪਤੀ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਫਰਵਰੀ, 1927 ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮਈ, 1927 ਵਿੱਚ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੋਦ ਲਏ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਕਰਵਾ ਲਿਆ। ਉਸ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਭਰਾ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕਥਿਤ ਗੋਦ ਲੈਣ ਅਤੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਇਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ 8 ਮਈ, 1928 ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਿਹਾਲ ਦਾ ਗੋਦ ਲਿਆ ਪੁੱਤਰ ਮੰਨਿਆ ਸੀ।

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਸ਼ਰਤ 'ਤੇ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ^{^^^IA} ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਘਰ ਕੋਈ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਪੁੱਤਰ ਫਲਸ਼ੋ ਜੇ. ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਅੱਧੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜੇਕਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਪੁੱਤਰ ਛੱਡ ਕੇ ਮਰ ਗਿਆ ਤਾਂ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਛਾਣ ਹੋਣੀ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੋਵਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ।

28 ਸਤੰਬਰ, 1933 ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਪੁੱਤਰ ਛੱਡ ਕੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਿਆ ਅਤੇ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਉਸਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇੰਤਕਾਲ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੋਲ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ।

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ ਉੱਠੀਆਂ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲਾ, 1946 ਦਾ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 305, ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਵੱਲੋਂ 28 ਨਵੰਬਰ, 1946 ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ 19] 54 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਮੀਨ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਪਿਤਾ ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 2 ਵਜੋਂ ਉਲਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਛੇ ਹੋਰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਾਲੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਵਿਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਇੱਕ ਸਾਲ ਅਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਹਰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀਮਾ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਫੌਜ ਵਿਚ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੀਰੀਅਡਾਂ ਲਈ ਜੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਸਬਿਤੀਆਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਲ ਅਤੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਧ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1925 ਦੇ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕ (ਮੁਕੱਦਮੇ) ਐਕਟ IV ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਅਤੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੱਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ।

ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਹਰ ਸੰਭਵ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਲੜਿਆ ਸੀ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਬੰਧ ਵੀ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ "ਅਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ 71 ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਿਹਾਲ ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗੋਦ ਲਏ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਫਾਲਸ਼ਾ ਵੱਲੋਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਜੇ।

ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਛੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਉਲਟਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਲਗਾਇਆ, ਇਕ ਮੁਕੱਦਮਾ (ਨੰਬਰ 82 ਆਫ਼ 1948) ਵੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ 17]54 ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਹਨਾਂ ਮੁਦਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਸੈਨਿਕ (ਮੁਕੱਦਮੇ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਦੋਵਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਕੱਠਿਆਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਇਹ ਸਨ

ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜੱਦੀ ਸੀ, ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਨ ਪਰ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਗੋਦ ਲਿਆ ਪੁੱਤਰ ਸੀ ਪਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਿਯੁਕਤ ਵਾਰਸ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੋਦ ਲਏ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਉਤਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਣ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੋਦ ਲੈਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਲੀਟਿਕ ਸਮਝੌਤਾ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੀ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ।

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਭਾਵੇਂ 50 ਕਨਾਲ ਦਾ ਰਕਬਾ ਜੋੜਿਆ ਵੀ 2 ਮਰਲੇ ਤੋਂ 20 ਕਨਾਲਾਂ 11 ਮਰਲੇ ਤੱਕ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ "ਹਸਰਾ ਨੰਬਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜੱਦੀ-ਪੁਸ਼ਤੀ ਹਨ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤ ਸੀ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 3-ਏ 'ਤੇ ਸੀ. ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ 1928 ਵਿੱਚ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਦਈਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ 19/54 ਅਤੇ 17/54 ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇਣ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਅਪੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਉਠਾਏ ਗਏ ਪਹਿਲੇ ਨੁਕਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, 1948 ਵਿੱਚ ਛੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1946 ਵਿੱਚ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋ-ਫਾਰਮਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ।, ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀਮਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੋਲਜਰਜ਼ (ਲਟੀਗੇਸ਼ਨ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਹਨ:-

11. ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਐਕਟ, 1908, ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ, ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੀ ਪਾਰਟੀ ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਰਤੀ ਸਿਪਾਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿਪਾਹੀ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਤੇ, ਜੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਸਿਪਾਹੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਦੀ ਮਿਆਦ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਫਿਰ ਪ੍ਰੀ-ਐਂਪਸ਼ਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੁਰਾਵਾਨਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਜੋ ਭਾਰਤੀ ਸਿਪਾਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਰਹੀ ਹੈ, ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਤਾਕਤ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ" ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਫਲਸ਼ੋ ਜੇ. ਪ੍ਰੋ ਫਾਰਮਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਮੂਹ ਇਹਨਾਂ ਪ੍ਰੋ ਫਾਰਮਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀਮਾ ਦੇ ਵਿਸਥਾਰ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਗ ਇਸ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਸਹਿਣ ਕਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਮੈਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਦੇ ਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਦੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਲਾਭ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਿਰ ਨੂੰ ਵੀ ਜਿਸ ਕੋਲ ਇੱਕ ਸਿਪਾਹੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਦਈ,

ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਦ ਕਦੇ ਵੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਇੱਕ ਸਾਬਕਾ ਫੌਜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਰਥਕ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਾਰਮਾ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਅਜਿਹੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਲਾਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੁਰਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਜਗ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੁਰਾ ਨਾਮ ਦੇ ਦੋ ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵੱਖ ਹੋਣ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। , ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਦੇ ਭਰਾ ਸਾਵਨ ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਵਜੋਂ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ, ਕੁਰਾ ਆਪਣੀ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪਰ ਸਾਵਨ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦ

(1) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1954. ਐਸ.ਸੀ. 269.

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਸੀ:-

ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ.

"ਅੱਗੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਵਨ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਵਜੋਂ ਤਬਦੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਰੋਕੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਦੇ ਭਰਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਅਪਾਹਜ਼ਤਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੀ, ਸੀਮਾ ਦੀ ਆਮ ਮਿਆਦ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਕੁਰਾ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਧੀ ਹੋਈ ਮਿਆਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਇੱਕ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਇਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾ ਸਕਦੇ।"

ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਿੱਟਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਥਮ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੋਦ ਲਿਆ ਜਾਂ ਵਾਰਸ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਗੋਦ ਲਏ ਪੁੱਤਰ ਵਜੋਂ, ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਚਾਚਾ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜਮਾਂਦਰੂ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਮਯਾਬ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰਿਵਾਜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਸਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁਦਈ ਵੀ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰਸ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰੀ ਬਾਡੀ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਰਿਮੋਟਰ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਰਿਮੋਟਰ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਜਿਹੇ ਸੂਟ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਵੇ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਚੀਫ਼ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹਾਈ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਔਰਟ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਗਰਾਵਾਲੀਆ ਦੇ ਰੱਤੀਗਨ ਦੇ ਸਿੰਘ ਡਾਇਜੈਸਟ ਆਫ਼ ਕਸਟਮਰੀ ਲਾਅ ਦੇ ਐਡੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੰਨਾ 338 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। , ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਫਲਸ਼ੋ ਜੇ. ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਿਧਾਂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਕੱਲੇ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਦਈਆਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਂਝੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। . ਇਹ ਕੇਸ ਦੇਵੀ ਡਾਇਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਉੱਤਮ ਦੇਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (1), ਰਾਬਰਟਸਨ ਅਤੇ ਲਾਲ ਚੰਦ, ਜੇ.ਜੇ. ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਧਵਾ ਦੁਆਰਾ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤੁਰੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਦੇ ਕੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਵਿਧਵਾ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜੀਵਨ ਭਰ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ। ਲਗਭਗ 30 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ, ਮੂਲ ਮੁਦਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਅਸਲ ਮੁਦਈਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਨੇ ਫਿਰ ਤੋਂ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਅਸਟਾਪੇਲ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਮਝੌਤਾ ਵਿਧਵਾ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਛੱਡੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿ ਜੱਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਸਾਂਝੇ ਪੂਰਵਜ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਦਾ ਹੈ-

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਨਿਆਂਇਕਤਾ, ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਸਿੰਘ।

ਪੰਜਾਬ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ.

ਲਕਸ਼ਮੀ ਨਰਾਇਣ ਗੋਡੋਦੀਆ ਬਨਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਵਿਚ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਖੋਸਲਾ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਰਿਲਾਇੰਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ਼ਫੀ ਬਾਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (1), ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਮਤੀ, ਫਰਮਾਨ ਦਾ ਸਾਰੇ ਇਰਾਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਰੈਜ਼ ਜੁਡੀਕਾਟਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਰੋਕ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੰਨਾ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਸੱਦਾ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਬਸਨਗੌੜਾ ਗਿਰੀਏਪਗੌੜਾ ਪਾਟਿਲ ਬਨਾਮ ਬਾਸਾਲਿੰਗਪਾ ਮੱਲਨਗੌੜਾ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (2) ਵਿੱਚ

ਬਰੂਮਫੀਲਡ ਅਤੇ ਵਾਡੀਆ, ਜੇ.ਜੇ. ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਇਸੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਅਤਿਅੰਤ ਕੇਸ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਆਂਇਕਤਾ ਦੁਆਰਾ ਟਾਲਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਪ੍ਰਬਲ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤੀ ਦਫ਼ਤਰ ਐਕਟ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੁਝ ਖ਼ਾਨਦਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਬਨਾਮ ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (3) ਵਿੱਚ ਹੈਰੀਜ਼, ਸੀ.ਜੇ., ਦੀਨ ਮੁਹੰਮਦ ਅਤੇ ਅਬਦੁਰ ਰਹਿਮਾਨ, ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਅਤਿਅੰਤ ਵਿਚਾਰ ਸਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਦਾ ਮਹਿਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਨਾਲੋਂ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਪੁਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸੀ. ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਜਾਂ, ਜੱਜ ਦਾ ਹੁਕਮ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜੱਜ ਨੂੰ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਕੇਸ ਇੱਕੋ ਹਮਲੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਅਤੇ

- (1) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1949 ਈ.ਪੀ. 141.
- (2) ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1936 ਬੰਬ 301.
- (3) ਏ.ਐਲ.ਆਰ. 1943 ਲਾਹ. 268

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਉਹੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਮਿਸ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ^, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੈਨੂੰ ਰੈਸ^ਸਿੰਘ ਪੰਡੋਟਸ ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਕਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਫਲਸ਼ੇ ਜੇ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫਾਂਸੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਿੱਥੇ ਸਮਝੌਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਧਾਰਾ 60, ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਰ ਕੇਸ, ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਮ ਸਾਲਿਗ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਇੱਕ ਬੇਗਾਨਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਵਰਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਲਿਮਿਟੇਸ਼ਨ (ਕਸਟਮ) ਐਕਟ, 1920 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਅਜੋਕੇ ਪੇਪੀਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਆਖਰਕਾਰ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਗੋਂ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵੀ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਸੀ। ਇਹ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ. ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਉਹ ਇਸ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਕੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੇਕਰ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ 'ਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦਾ ਨਾਂ ਕੇਵਲ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਵੀ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਅਤੇ ਜੇ ਪੁੱਤਰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਮਰ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਵਾਲਿਆਂ ਕੋਲ ਚਲੀ ਜਾਂਦੀ, ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣ ਵਿਚ ਇੰਨਾ ਢਿੱਲਾ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਪਰਦੀਆਂ। ਵਿੱਚ

(1) 26 ਪੀ.ਆਰ. 1911।

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਪੀ-ਕੇਕੇ ਮੁਦਈ ਵੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਭਗਵਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੋਵਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਪਲੇਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦਾ ਹਾਂ- ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਪੂਰੇ ਖਰਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਫਸ ਸੂਟ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਕਰਾਸ ਇਤਰਾਜ਼ ਵੀ ਖਾਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Name of Translator: Sh. Harminder Singh